



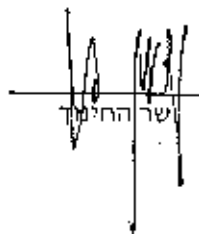
13 במרץ 2011  
ז' באדר ב', תשע"א


לכבוד  
ח"כ חיים כץ  
יו"ר ועדת העבודה הרווחה והבריאות  
כנסת ישראל

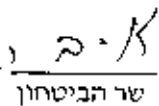
הנדון: אישור אזורי סיוע מכוח סעיף 7א(ה) לחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994

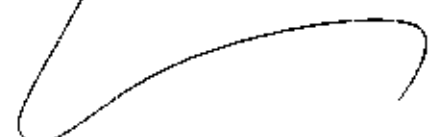
1. בהתאם לסעיף 7א(ה) לחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994 נבקש להביא לאישור ועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת את הגדרת אזורי הסיוע המצייב לצורך מימוש הוראות סעיף 7א(ב)(2) לחוק קליטת חיילים משוחררים שעניינו עידוד חיילים משוחררים **המתגוררים באזורי הסיוע** ללמוד לימודי השכלה גבוהה, באמצעות קיום תוכניות ופעילויות שמטרתן עידוד חיילים כאמור.
2. הצעת אזורים אלו מובאת לוועדת העבודה הרווחה והבריאות לאחר שחתקימה התייעצות עם השר האחראי על השירות האזרחי/לאומי והתקבל אישור ראש הממשלה.
3. מצייב הצעת המחליטים למנושלה המגדירה את אזורי הסיוע.

  
שר הביטחון והגנה  
והגליל

  
שר החינוך

  
שר האוצר

  
שר הביטחון



## קביעת אזורי סיוע לצורך מימוש הוראות סעיף 7א(ב)(2) לחוק קליטת

### חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994

#### הצעה להחלטה

#### מחליטים,

1. בהתאם לאמור בסעיף 7א(ה) לחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994 (להלן - החוק), ובאישור וועדת העבודה, הרווחה והבריאות של הכנסת, להכריז על האזורים שיוגדרו להלן בסעיף 2, כאזורים בעלי עדיפות לאומית בהתאם לתוראות פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני תיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009-2010), התשס"ט-2009 (להלן - חוק אזורי עדיפות לאומית), אשר יהיו אזורי סיוע לצורך הוראות סעיף 7א(ב)(2) לחוק בלבד, שעניינו עידוד חיילים משוחררים המתגוררים באזורי הסיוע ללמוד לימודי השכלה גבוהה, באמצעות קיום תוכניות ופעילויות שמטרתן עידוד חיילים כאמור, ובין השאר באמצעות השתתפות בשכר הלימוד במוסדות להשכלה גבוהה ובאמצעות מימון פעילויות להכנה והכשרה לקראת לימודי השכלה גבוהה, לרבות הכנה והכשרה במסגרת מכינות קדם-אקדמיות במוסדות להשכלה גבוהה.
2. האזורים שלהלן יוגדרו כאזורי עדיפות לאומית לענין החלטה זו ויהיו אזורי סיוע לצורך הוראות סעיף 7א(ב)(2):
  - א. הנגב כהגדרתו בחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1991.
  - ב. הגליל כהגדרתו בחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג-1993.

#### להלן השיקולים והנתונים לקביעת אזורי עדיפות לאומית:

בהתאם לפרק כ"ו לחוק בנושא אזורי עדיפות לאומית, השיקולים המרכזיים שביסוד החלטה זו הם חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור כאמור בסעיף 151(ב)(2) לחוק אזורי עדיפות לאומית, וצמצום הפערים בין האזור לבין אזורים או יישובים אחרים, או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות כאמור בסעיף 151(ב)(5) לחוק אזורי עדיפות לאומית.

**קביעת התחומים הגיאוגרפיים שעליהם תחול הצעת החלטה זו מתבססת על ההגדרות בחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1991 ובחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג-1993.**

"הנגב" - שטח המדינה שמדרום לקו 115, ברשת ישראל, שיטת קסיני-סולדנר;

"הגליל" - מחוז הצפון כפי שנקבעו גבולותיו בהודעה על חלוקת שטח המדינה למחוזות ולנפות ותיאור גבולותיהם, שבתוקף מזמן לזמן לפי סעיף 3 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תשי"ח-1948;

#### חוסנו הכלכלי והחברתי של האזור

מרבית (כ-85%) מהיישובים הנכללים בגבולות שנקבעו מדורגים על פי המדד הסוציו-אקונומי של הלמ"ס לשנת 2007 בדירוג 1-5, המהווה את תחתית הדירוג. מרבית התושבים באזורי הנגב והגליל משתייכים לרמות 4-5 בדירוג הסוציו-אקונומי, זאת, לעומת 13% בלבד מתושבי מרכז הארץ (לשם השוואה: תערים גבעתיים, הרצליה,

## **נתונים תומכי החלטה ומידע מחקרי**

כמפורט בהחלטה המקורית

## **היבטים ביצועיים**

לא רלוונטי. ההיבטים הביצועיים מעוגנים בתקנות שהותקנו מכוח חוק קליטת חיילים משוחררים.

## **השפעות אפשריות להחלטה (כלכלה, חברה, סביבה וממשל)**

כמפורט בהחלטה המקורית

## **עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם**

שר המדע והטכנולוגיה -

השר לפיתוח הנגב והגליל -

שר התינוך -

שר הביטחון -

משרד האוצר -

## **חלופות להצעת ההחלטה**

אין

## **הזיקה שבין ההצעה לבין יעדי הממשלה**

כמפורט בהחלטה המקורית

## **החלטות קודמות של הממשלה בנושא**

החלטת ממשלה 747 מיום 13.9.2009

החלטת ממשלה 1723 מיום 23.5.2010

החלטת ממשלה 2271 מיום 12.9.2010

## **עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה**

מצורפת

## דברי הסבר

רקע כללי

ביום 13.9.2009 קיבלה הממשלה את החלטה מס' 747 בדבר עידוד חיילים משוחררים ובגרי שירות לאומי וצבאי לרכישת השכלה גבוהה באזורי סיוע (להלן - ההחלטה המקורית) באמצעות מימון של שנתם האקדמית הראשונה.

בהמשך להחלטת ממשלה זו, חוקק בכנסת תיקון מספר 12 לחוק קליטת חיילים משוחררים, התשנ"ד-1994 (להלן - חוק קליטת חימ"ש). סעיף 7א(ב) לחוק קליטת חימ"ש, קובע כי במסגרת הקרן לקליטת חיילים משוחררים תוקם קרן נוספת שמטרתה הן עידוד חיילים משוחררים כמשמעותם בחוק, ללמוד במוסדות להשכלה גבוהה באזורי סיוע באמצעות מימון ההשתתפות בשכר הלימוד, וכן עידוד חיילים משוחררים המתגוררים באזורי סיוע ללמוד לימודי השכלה גבוהה.

סעיף 7א(ה) לחוק קליטת חימ"ש קובע כי שר הביטחון, שר האוצר, שר החינוך, השר לפיתוח הנגב והגליל, בהתייעצות עם השר הממונה על ענייני השירות האזרחי-לאומי, באישור ראש הממשלה ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, יציעו לממשלה אזורים שייקבעו כאזורי עדיפות לאומית לפי הוראות פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התכנית הכלכלית לשנים 2010-2009), התשס"ט-2009 (להלן - חוק ההתייעלות הכלכלית), אשר יהוו אזורי סיוע לצורך הוראת סעיף 7א לחוק קליטת חימ"ש, כולו או חלקו.

סעיף 151(א) לחוק ההתייעלות הכלכלית קובע כי הממשלה רשאית להחליט כי אזור מסוים או יישוב מסוים הוא בעל עדיפות לאומית; החלטה כאמור יכול שתהיה כללית ויכול שתהיה לגבי עניין מסוים או לתקופה מסוימת.

סעיף 151(ב) לחוק ההתייעלות הכלכלית קובע כי לצורך קבלת החלטה לגבי אזור או יישוב כי הוא בעל עדיפות לאומית, רשאית הממשלה לשקול שיקולים בנוגע למצב הביטחוני באזור או ביישוב; לחוסנו הכלכלי והחברתי של האזור או היישוב ורמת השירותים שבו; למיקומו הגיאוגרפי של האזור או היישוב או המרחק שלו מריכוזי אוכלוסיה וממרכז הארץ; לצורך כעמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסיה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסיה אחרות.

ביום 12.9.2010 התקבלה החלטת ממשלה מס' 2271, במסגרתה נקבעו אזורי סיוע לעניין סעיף 7א(ב)(1) לחוק קליטת חימ"ש, העוסק בעידוד חיילים משוחררים ללמוד במוסדות להשכלה גבוהה באזורי סיוע. עם זאת, ההחלטה האמורה לא הגדירה את אזורי הסיוע לעניין סעיף 7א(ב)(2) לחוק קליטת חימ"ש, העוסק בסיוע לחיילים משוחררים המתגוררים באזורי סיוע.

לאור האמור לעיל מוצע להכריז על האזורים הבאים כאזורים בעלי עדיפות לאומית בהתאם להוראות פרק כ"ו לחוק ההתייעלות הכלכלית, אשר יהוו אזורי סיוע לצורך הוראת סעיף 7א(ב)(2) לחוק קליטת חימ"ש:

- א. הנגב כהגדרתו בחוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1991.
- ב. הגליל כהגדרתו בחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג-1993.

רמת השרון, ותל אביב - יפו מדורגות באשכולות 10-8). מטרת ההחלטה המקורית של הממשלה בנושא עידוד חיילים משוחררים לרכישת השכלה גבוהה באזורי סיוע (החלטה מס' 747 מיום 13.9.2009) היא, בין היתר, חיזוק אזורים אלה שיתבצע באמצעות מתן האפשרות לבני המקום לרכוש השכלה גבוהה ולתזק את מקום מושבם עם סיום הלימודים, מתוך הנחה שמרבית הבוגרים שבים למקום מגוריהם עם סיום התואר. עידוד בוגרי השירות המתגוררים באזורים אלו ללימודי השכלה נכונה וחזרתם עם סיום התואר ליישוביהם כאמור, צפוי להשפיע באופן חיובי על המדד הסוציו-אקונומי של היישוב, לאור העובדה שאפשרויות התעסוקה וההשתכרות שלהם התרחבו.

חוק הרשות לפיתוח הנגב, התשנ"ב-1991 וחוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ג-1993 חוקקו, בין היתר, על מנת לאפשר את חיזוקם ופיתוחם של אזורים אלה מבחינה כלכלית וחברתית. קיימת במקרה דנא הלימה בין מטרות החוקים דלעיל, למטרת ההחלטה המקורית והחלטה זו.

צמצום פערים בין האזור או היישוב לבין אזורים או יישובים אחרים או בין קבוצות אוכלוסייה תושבות האזור או היישוב לבין קבוצות אוכלוסייה אחרות.

דוח פני החברה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לשנת 2009 קבע באופן ברור כי: "נמצא כי ברוב המקרים, כל מדדי הצלחה בבחינות הבגרות: שיעורי הניגשים לבחינות, הזכאים לתעודה והעומדים בדרישות הסף של האינדיקסיות, עלו ככל שעלה מיקומו של יישוב המגורים במדד החברתי-כלכלי". כאמור לעיל, אזורי הנגב והגליל נמצאים בתחתית הדירוג החברתי-כלכלי של היישובים בארץ והיו בעלי מדדי הצלחה נמוכים באופן יחסי ליתר האזורים (עמוד 118 לדוח).

מעבר לכך, בעמוד 122 לדוח זה מוצגת התפלגות זכאות לבגרות בקרב יישובים נבחרים בארץ וניתן לראות באופן ברור שאחוזי הבגרות הגבוהים ביותר נמצאים באזור מרכז הארץ (ואלו יכולים להתקבל למוסדות להשכלה גבוהה ללא כיתות מכינה), בעוד שבאזורי הנגב והגליל אחוזי הזכאים הבגרות נמוכים באופן משמעותי. בנוסף, מצוינים בדוח שיעורי מקבלי תואר ראשון מקרב כלל האוכלוסייה, על פי מחוזות. מהנתונים עולים פערים משמעותיים בכל הנוגע לזכאות לתואר ראשון, בקרב גילאי 20-29. בעוד שבמחוז ת"א, המרכז וחיפה שיעור מקבלי תואר ראשון עמד על כ- 4.7% בממוצע מהאוכלוסייה, במחוזות הדרום והצפון עמדו שיעורים אלו על 3.6%-1 ו- 2.8% בהתאמה.

לאור כל האמור לעיל, ועל מנת לצמצם את פערי השכלה הגבוהה בין אזורים אלו ליתר אזורי הארץ מוצע לכלול במסגרת החלטה זו את אזורי נגב וגליל.